

OBSAH**MA – Matematika**

MA 1.0	Matematické značky a zkratky	13
MA 1.1	Značky, názvy a mocniny 10	13
MA 1.2	Řecká abeceda	13
MA 2.0	Obsahy rovinných útvarů	14
MA 2.1	Pravidelné mnohoúhelníky	16
MA 3.0	Objemy prostorových útvarů	17
MA 4.0	Pythagorova věta, věta o výšce, Guldinovo pravidlo, výpočet vah těles	21
MA 5.0	Přepočítávací součinitelé průřezů	22
MA 6.0	Tabulky	23
MA 6.1	Návody k používání tabulek	23
MA 6.2	Tabulky	25

FY – Fyzika

FY 1.0	Základní veličiny a jejich jednotky	35
FY 1.1	Prostor	35
FY 1.2	Síla, váha, hmota, tlak	36
FY 1.3	Čas, rychlost, zrychlení	37
FY 1.4	Teplota, teplo, výhřevnost	37
FY 1.5	Práce, energie, výkon, účinnost	38
FY 2.0	Převod palcové soustavy na metrickou a opačně	38
FY 2.1	Převod dílů palce na milimetry	39
FY 2.2	Převod tisícín palce na milimetry	39
FY 2.3	Převod palců na milimetry	40
FY 3.0	Základní zákony	40
FY 4.0	Nauka o pohybu	40
FY 4.1	Úhlová rychlost	41
FY 5.0	Hnací a převodová ústrojí	41
FY 5.1	Smysl otáčení ozubených kol želních	43
FY 5.2	Smysl otáčení a osových sil u šnekového soukolí	43
FY 6.0	Rovnováha, skládání a rozkládání sil	44
FY 7.0	Jednoduché stroje	45
FY 8.0	Práce, výkon, účinnost a energie	47
FY 9.0	Tření	48
FY 10.0	Rovnovážná poloha těles (stabilita)	49
FY 11.0	Pevnost, namáhání (napjatost) a zatížení	49
FY 11.1	Pevnost v tahu a tlaku	49
FY 11.2	Pevnost v ohybu	50
FY 11.3	Moduly průřezů	50
FY 11.4	Pevnost ve smyku (stříhu)	51
FY 12.0	Teplo	51
FY 12.1	Základní pojmy	51
FY 12.2	Délkové a objemové smrštění odlišek	52
FY 12.3	Výhřevnost paliv	52

ET – Elektrotechnika

ET 1.00	Vlastní elektrotechnika	53
ET 1.10	Veličiny a měrné jednotky	53
ET 1.20	Výpočtové vzorce	54
ET 1.30	Elektrické vlastnosti kovů	55
ET 1.31	Elektrický odpor měděných drátů kruhového průřezu	55
ET 1.40	Přiklony pracovních strojů (směrné hodnoty)	56
ET 2.00	Světlo	58
ET 2.10	Osvětlování	58
ET 2.11	Veličiny, jednotky a výpočtové vzorce	58
ET 2.12	Osvětlení pracovních prostorů v průmyslových závodech	59
ET 2.20	Značky pro instalační plány	60
ET 2.30	Značky na elektrotechnických předmětech	61
ET 2.40	Příklad štítku na elektromotoru a význam značek na něm	62
ET 2.50	Převod kW na k	62

TM — Technické materiály

TM 1.00	Fyzikální vlastnosti některých kovových prvků	63
TM 1.10	Porovnání čísel tvrdosti	64
TM 1,20	Jiskrové zkoušky	68
TM 2.00	Ocel a litina	70
TM 2.10	Rozdělení ocelí	70
TM 2.20	Označování ocelí	71
TM 2.21	Číselná značka ocelí	71
TM 2.22	Třídy ocelí	72
TM 2.23	Oceli třídy 10	72
TM 2.24	Oceli třídy 11	73
TM 2.25	Oceli třídy 12 až 16	73
TM 2.26	Oceli třídy 17	73
TM 2.27	Oceli třídy 18	74
TM 2.28	Oceli třídy 19	74
TM 2.30	Význam doplňkových čísel	74
TM 3.00	Široká a pásová ocel	75
TM 4.00	Tyčová a tvarová ocel	78
TM 4.10	Ocelové tyče válcované za tepla z ocelí třídy 10 a 11	78
TM 4.20	Ocelové tyče tažené za studena z ocelí třídy 10 až 16	81
TM 4.30	Ocelové tyče válcované za tepla z ocelí třídy 12 až 19	85
TM 4.40	Rychlofezná ocel válcovaná	85
TM 4.50	Ocelové úhelníky, oceli T, I, U	86
TM 5.00	Ocelové plechy	91
TM 6.00	Trubky ocelové	93
TM 7.00	Dráty ocelové	96
TM 8.00	Ocel na odlitky	97
TM 9.00	Šedá litina	98
TM 10.00	Temperovaná litina	99
TM 11.00	Porovnávací tabulka značek oceli POLDI a ČSN	100
TM 12.00	Neželezné kovy	101
TM 12.10	Hliník a jeho slitiny	101
TM 12.11	Plech z hliníku a slitin hliníku	102
TM 12.12	Dráty z hliníku a slitin hliníku	103
TM 12.13	Tyče z hliníku a slitin hliníku	104
TM 12.14	Trubky z hliníku a slitin hliníku	105
TM 12.15	Profilové tyče z hliníku a slitin hliníku	106
TM 12.20	Měď a slitiny mědi	107
TM 12.21	Plech z mědi a ze slitin mědi	107
TM 12.22	Dráty z mědi a ze slitin mědi	108
TM 12.23	Tyče z mědi a ze slitin mědi	109
TM 12.30	Cín a zinek a jejich slitiny	110
TM 12.40	Olovo a slitiny olova	110

SK — Strojnické kreslení

SK 1.00	Základy technického zobrazování	113
SK 1.10	Kreslení řezů	114
SK 1.20	Axonometrické a kosohlé promítání	114
SK 1.30	Kótování strojních součástí	115
SK 1.40	Kótování roztečí	117
SK 1.50	Kótování hladkých děr a děr se závitem a jejich zjednodušené kreslení	118
SK 2.00	Označování na strojnických výkresech	119
SK 2.10	Označování tvarového materiálu	119
SK 2.20	Označování středících důlků	119
SK 2.30	Označování zápichů	119
SK 2.40	Označování svarů na dílenských (výrobních) výkresech	120
SK 3.00	Jakost povrchu	122
SK 3.10	Drsnost povrchu	122
SK 3.20	Zvláštní úprava povrchu	124
SK 3.30	Přehled dosažitelných hodnot drsnosti povrchu	124
SK 3.40	Hodnoty drsnosti u povrchových úprav	125
SK 4.00	Opravy výkresů	126
SK 5.00	Geometrické konstrukce	126

PZ — Pracovní způsoby

PZ-A 1.00	Lisovací technika — ČSN 22 6001 — 1963 — Názvosloví	129
PZ-A 1.10	Střihání	129
PZ-A 1.11	Střížná síla, práce a výkon	130
PZ-A 1.12	Pevnost různých materiálů ve střihu	130
PZ-A 1.13	Nejmenší přípustné rozměry pro děrování	131
PZ-A 1.14	Vůle mezi střížníkem a střížnicí	131
PZ-A 1.15	Vzorce pro výpočet šířky pásu a počtu výstřížků	132
PZ-A 1.16	Šířky okrajů a můstek pro výstřížky	136
PZ-A 1.20	Tváření	138
PZ-A 1.30	Ohýbání	138
PZ-A 1.31	Ohýbací síla a práce	138
PZ-A 1.32	Poloměry ohybů	139
PZ-A 1.33	Rozvinutá (napřímená) délka	140
PZ-A 1.34	Zkrácení v místě ohybu	140
PZ-A 1.35	Úhel zpětného odpružení materiálu při pravouhlých ohybech	141
PZ-A 1.40	Tažení	141
PZ-A 1.41	Tažná síla a práce	141
PZ-A 1.42	Vzorce pro výpočet průměru výstřihu (přístřihu) pro dutá kruhová (rotační) tělesa	142
PZ-A 1.43	Vzorce odvozené ze vzorců pro výpočet základních rotačních ploch	145
PZ-A 1.44	Počet a odstupňování tahů	148
PZ-A 1.45	Tažná mezera a zaoblení hran tažníku a tažnice	149
PZ-A 1.46	Použití předřžovače, zaoblení a zkosení jeho hran	150
PZ-A 1.50	Ražení, protlačování a ostatní práce	150
PZ-A 1.60	Ohraňování	150
PZ-A 1.70	Poloha těžiště neuzavřených a uzavřených čar pro lisovadla	151
PZ-A 2.00	Kování	154
PZ-A 2.10	Žíhací barvy a příslušné teploty při ohřevu oceli	153
PZ-A 2.20	Popouštěcí barvy a příslušné teploty při popouštění oceli	153
PZ-A 3.00	Tepelné zpracování oceli	155
PZ-A 3.10	Druhy, účel a postup při tepelném zpracování	155
PZ-B Lícování — Lícovací soustava ISA		
PZ-B 1.0	Lícovací soustava ISA	157
PZ-B 1.1	Základní pojmy a jejich definice	157
PZ-B 1.2	Doporučená uložení v soustavě jednotné díry	159
PZ-B 1.3	Doporučená uložení v soustavě jednotného hřídele	165
PZ-B 2.0	Mezní úchytky netolerovaných rozměrů	169
PZ-B 2.1	Všeobecně	169
PZ-B 2.2	Úchytky rozměrů	169
PZ-B 2.3	Stupně přesnosti	170
PZ-B 3.0	Mezní úchytky valivých ložisek přesných	170
PZ-B 3.1	Přesnost rozměrů a chodu vnitřních kroužků radiálních a kuželikových ložisek	171
PZ-B 3.2	Přesnost rozměrů a chodu vnějších kroužků radiálních ložisek	171
PZ-B 3.3	Přesnost rozměrů a chodu axiálních ložisek	172
PZ-B 3.4	Poloměry zaoblení	172
PZ-B 4.0	Mezní úchytky valivých ložisek velmi přesných	172
PZ-B 4.1	Přesnost rozměrů a chodu vnitřních kroužků radiálních a kuželikových ložisek	173
PZ-B 4.2	Přesnost rozměrů a chodu vnějších kroužků radiálních a kuželikových ložisek	174
PZ-B 4.3	Přesnost chodu axiálních ložisek	175
PZ-B 5.0	Radiální vůle valivých ložisek	176
PZ-B 5.1	Radiální vůle jednořadých kuličkových ložisek a dvouřadých naklápěcích kuličkových ložisek	176
PZ-B 5.2	Radiální vůle jednořadých válečkových ložisek (kroužky spárované)	177
PZ-B 5.3	Radiální vůle dvouřadých válečkových ložisek naklápěcích	178

RN – Řezné nástroje

RN 1.00	Nástrojové materiály	179
RN 1.10	Nástrojové oceli uhlíkové	179
RN 1.20	Nástrojové oceli slitinové	180
RN 1.30	Nástrojové oceli rychlořezné	183
RN 1.40	Nástrojové oceli slitinové na lité nástroje	184
RN 1.50	Slinuté karbidy	185
RN 1.51	Druhy a označení slinutých karbidů	185
RN 1.52	Normalizované tvary běžných břitových destiček z SK	188
RN 1.60	Keramické řezné materiály	189
RN 2.00	Geometrie břitů nástrojů	190
RN 2.10	Geometrie břítu soustružnického nože	190
RN 2.20	Geometrie břítu frézy	194
RN 2.30	Geometrie břítu šroubovitého vrtáku	196
RN 2.40	Geometrie břítu výhružníku	198
RN 2.50	Geometrie břítu výstružníku	199
RN 3.00	Brusné kotouče	201
RN 3.10	Brusný kotouč	201
RN 3.20	Označení brusných kotoučů	202
RN 3.30	Přehled brusných, řezacích a leštících kotoučů	203
RN 4.00	Nástrojové kužele	205
RN 5.00	Hodnoty pro sinusové pravítka	208

OB – Obrábění

OB 1.00	Řezné podmínky	211
OB 1.10	Řezné podmínky pro soustružení	211
OB 1.11	Hospodárná řezná rychlost (v_{60}) pro hrubování noži z nástrojové oceli rychlořezné	214
OB 1.12	Řezná rychlost (v_{60}) pro hrubování noži s břitovými destičkami ze slinutých karbidů	215
OB 1.13	Řezná rychlost pro soustružení noži z nástrojové oceli rychlořezné	216
OB 1.14	Velikost posuvu při soustružení oceli na čisto v závislosti na požadované drsnosti povrchu	217
OB 1.15	Volba řezných podmínek pro soustružení na hrubo	217
OB 1.16	Volba řezných rychlostí při soustružení na čisto	224
OB 1.20	Řezné podmínky pro frézování	226
OB 1.21	Nástroje z nástrojové oceli rychlořezné	227
OB 1.22	Nástroje s břitovými destičkami ze slinutých karbidů	227
OB 1.23	Doporučené řezné rychlosti pro frézy RO a SK	228
OB 1.30	Řezné podmínky pro vyhrubování	230
OB 1.40	Řezné podmínky pro vystružování	231
OB 1.50	Řezné podmínky pro vrtání	232
OB 1.51	Řezné podmínky pro vrtání vrtákem z RO	232
OB 2.00	Soustružení kuželových ploch	233
OB 2.10	Soustružení kuželových ploch při natočení nožového suportu	233
OB 2.20	Soustružení kuželových ploch při přičném vysunutí koníku	234
OB 2.30	Soustružení kuželových ploch podle vodícího pravítka	235
OB 2.40	Kuželovitosti, vrcholové úhly a úhly sklonu kužele	236
OB 3.00	Řezání závitů na soustruhu	238
OB 3.10	Výpočet výměnných ozubených kol	238
OB 3.20	Tabulky výměnných ozubených kol	241
OB 3.30	Řezné rychlosti při řezání závitů nástroji z nástrojové oceli uhlíkové nebo rychlořezné	244
OB 4.00	Obrobitelnost materiálů	246
OB 4.10	Obrobitelnost materiálů pro soustružení	246
OB 4.20	Skupiny obrobitelnosti a řezné podmínky pro soustružení	249
OB 5.00	Rýhování a vroubkování	251
OB 6.00	Zaoblování a srážení hran	252
OB 7.00	Zápichy	253
OB 8.00	Středící důlky	254
OB 9.00	Přídavky na obrábění	258
OB 9.10	Přídavky na průměr nebo na tloušťku u nekruhového materiálu	258
OB 9.20	Přídavky na délku	258
OB 9.30	Přídavky na broušení vnitřní válcové plochy	259
OB 9.40	Přídavky na broušení rovinné plochy	260

OB 10.00	Normální průměry	261
OB 11.00	Nepřímé úhlové dělení	262
	OB 11.10 Úhlové dělení s přesností 10 minut	262
	OB 11.20 Úhlové dělení s přesností 1 minutu	262
	OB 11.30 Číselné hodnoty pro nepřímé úhlové dělení	264
OB 12.00	Volba řezných kapalin	268

SC – Strojní součásti spojovací

SC 1.00	Závity	270
SC 1.10	Metrické závity	270
	SC 1.11 Metrický závit řady A – normální	271
	SC 1.12 Metrický závit řady B – jemný	272
	SC 1.13 Metrický závit řady C – jemný	272
	SC 1.14 Metrický závit řady D – jemný	273
	SC 1.15 Metrický závit řady E – jemný	273
	SC 1.16 Stoupání metrických závitů jemných a jejich přiřazení k průměrům závitů podle řad	274
SC 1.20	Whitworthův závit	275
SC 1.30	Otvory klíčů a jejich přiřazení k průměrům závitů	276
SC 1.40	Trubkové závity	277
	SC 1.41 Trubkový závit válcový	277
	SC 1.42 Trubkový závit kuželový	277
	SC 1.43 Doporučené průměry vrtáků na díry pro trubkový závit	278
SC 1.50	Pancéřový závit	278
SC 1.60	Oblý závit	279
SC 1.70	Edisonův závit	279
SC 1.80	Lichoběžníkové závity	280
	SC 1.81 Lichoběžníkový závit rovnoramenný	280
	SC 1.82 Lichoběžníkový závit nerovnoramenný (pilovitý)	281
SC 2.00	Šrouby a matice	282
SC 2.10	Šrouby	282
SC 2.20	Matice	284
SC 3.00	Kolíky	286
SC 3.10	Kolíky hladké (válcové s konci k roznytování, válcové a kuželové)	286
	SC 3.11 Přiřazení hladkých kolíků kuželových k čepům	286
SC 3.20	Kolíky rýhované	287
	SC 3.21 Kolíky rýhované válcové	287
	SC 3.22 Kolíky rýhované kuželové	287
SC 3.30	Kolíky válcové pružné	287
SC 4.00	Čepy (bez zkosených hran, se zkosenými hranami a s hlavou)	288
SC 4.10	Přiřazení závlaček k čepům	288
SC 5.00	Klíny (ploské, drážkové s nosem a bez nosu, vsazené)	289
	SC 5.10 Klíny ploské s jejich přiřazením k hřídelům	289
SC 5.20	Klíny drážkové a vsazené s jejich přiřazením k hřídelům	289
SC 6.00	Pera (těsná a vodící se zaoblenými konci, úsečová – Woodruffova)	290
	SC 6.10 Pera těsná a výměnná s jejich přiřazením k hřídelům	290
SC 6.20	Pera úsečová – Woodruffova s jejich přiřazením k hřídelům	291
	SC 6.30 Nejmenší jmenovité průměry děr nábojů souosých s hřídelem, potřebné k jejich přesunutí přes pero v hřídeli (převlečné průměry)	292
SC 7.00	Úchylky klínů, per a drážek	293

SV – Svařování

SV 1.00	Druhy svařování	295
SV 2.00	Návarové plochy svarů a označování na výkresech	296
SV 3.00	Návarové plochy svarů trubek pro jejich ruční tavné svařování a označování svarů na výkresech	302
SV 4.00	Návarové plochy svarů podle normy ČSN 01 5315	303
SV 5.00	Elektrody a svařovací dráty	304
	SV 5.10 Označování elektrod	304
	SV 5.20 Přehled a použití elektrod	305
	SV 5.30 Svařovací dráty	306
	Literatura	307